

Sermo

¶ **N** de terris: sed patria sua est celestis. Ideo g
vult in terris hereditatem habere: iuste priua/
bitur debita hereditate in excelsis.

¶ **Q**uarta lex est: q in terra aliena de negocijs
cuius se non intronitit: quia cum causas igno
ret: non potest bene de ea iudicare. Istam le/
gem christus seruauit: quia de negocijs mun/
di se nullatenus intronisit. Istam legem tene
re debet anima fidelis: quia nullus perfecte po
test intrudere ad duo negocia disparia q̄lia sunt
diuina & secularia. Unde dicitur. Memori mili/
tans do implicat se negocijs secularibus.

¶ **M**ona lex est: q peregrinus in terra aliena
non extollitur: q cum extollens ia fit prouocati/
ua aliorum nō expedit: q in terra aliena ab ali
is extollatur. Istam legem christus seruauit: qz
etiam supra discipulos suos se extollere noluit:
vt patet in ministrando eis & pedes lauando.
Luce. 22. Quis maior est: qui ministrat an qui
recumbit? &c. Hanc legem seruare debet fide/
lis anima vt non extollatur: quia licet sit nobi/
lissimis orta natalibus cum sit a deo creata: ta/
mē est brutalis co:pori sociata: & quasi matrimo
nio copulata. ¶ Psalmista. Homo cui in hono
re esset & cetera.

¶ **D**ecima lex est: q peregrinus in domo alie
na recipitur. Istam legem seruauit christus qz
in hac vita existens propriam domum non ha
bit: sed semper in aliena fuit receptus. Luce
nono. si ilius hominis non habet vbi caput su
um reclinet. Istam legem debet seruare anima
fidelis: q carnem in qua habitat reputet alie/
nam: & seipsam etiā peregrinari sciat: quia nul
lus de domo ppria expellitur violententer. Sed
aia nostra postq̄ fuit ibi hospitata modico tem
pore inde expellitur cum violentia tanq̄ a do
mo aliena. Et iō sicut filia regis in domo igno
bili desponsata cupit in domo patris regredi vi
derare ad domuz paternam. Sap̄. 12. Spi
ritus redeat ad dominum.

¶ **U**ndecima lex est: q in terra peregrinatio
nis sue iniurias equanimiter tolerat: quia cum
sit ibi incognitus & despectus non habet auri
lium per quod resistat. Et ideo sapienter malū
illatum dissimulat. Istam legem xps seruauit:
quia nobis exempla patientie monstrauit. Illa
legē q̄ habere aia deuota: qz ira & p̄turbatio la
tens lacerat mētez. Luc. 21. In patientia v̄ra &c.

¶ **D**uodecima lex est: q exis in terra aliena
desiderat ad p̄mam redire: qz oia nāliter appe

tunt locum suuz. Et ideo cū patria sit locus p/
prius peregrinat ad ipsum desiderant redire.
Hanc legē xps seruauit: qz lz difficillimū ama
rissime passionis & mortis passuz transire habe
rer: in desiderabat ad patriā redire. Istā legēz
seruare dz aia fidelis: vt semp ad patriā super
nam aspiciat cū apostolo dicēte. Desidero dis
soluti & esse cuz xpo. Ille est locus originis aie
qz lz in primo instanti suc creationis aia insun/
ditur: tamen prius natura a tota trinitate crea/
tur qz carnivniatur.

¶ **S**eria terna pascbe. Sermo nonagesim⁹.

Hanc aperu'

it illis sensum vt intellige
rent scripturas. ¶ Presens
fimo diuidit in duas pres.

¶ **P**rima pars ex ratione
scripture in h euangelio p

batur ista conclusio. Oportuit pati xpm. vii di.
Aperuit illis sensuz: vt ex ratione scripture in
telligerent istam conclusioz. ¶ Notandum autē
q duplex est probatio. Vna ad sensuz. Altera
ad intellectū. ¶ Et pmo approbat p̄ illam que
est ad sensuz visus: cū dixit. Videte man⁹ me
as. ¶ Secdo quo ad tactū cuz dixit. Palpate.
¶ Tertio q̄ ad gustū. Cū adhuc illis nō credē
tib⁹ & mirantib⁹ p̄ gaudū dixit. Hęc aliq̄d &c.
¶ Quarto quo ad sensuz auditus cum dixit.
Hęc sunt verba que &c. Vbi verba q̄ dixerat
ad memoriā illis reduxit: & eadē dicit vt sic ostē
deret veritatē resurrectionis. Deinde subdit pa
rabolā quo ad intellectū in verbo prius p̄posi
to cū dixit. Tunc aperuit illis sensuz. i. interiorēz
rationē. Ut intelligerent scripturas: vt ex rōne
scripture ad intellectum huius conclusiois de
uenirent: scilicet oportuit pati christum.

¶ **S**da pars. Hic innuit dñs ingrediendū n/
bis quare oportuit pati xpm verbū. s. eternum
supplicii crucis: Et rñd: ns. Ap̄ls p̄ma coz.
p̄. Ut esset virtus crucis percuntibus stultitia
nobis aut q̄ salui sūt dei virtus & sapia in san
ctificatione & redēptiōe. Et bene dic virtus dī
qz ois virtus siue cardinalis siue theologialis
in xpi passioe p̄lect. Nā virtus in firmitate p
ficiē. Sec̄da cor. 11. Et ideo oportuit pati xpm
pp certitudinē fidei: pp corroboratiōē sp̄ci: &
pp ardorē caritatis: pp directionē prudentie:
pp p̄firmationē iusticie: pp robur fortitudinis

propter exemplum temperantiae. **E** Primo igitur propter fidei certitudines: quia non solum in promissione: sed multiplici certitudine nobis firmata est. In promissione. n. fit multis modis certitudo. Quia enim promissioni non credit: addit iuramentum: quiaque vero ad maiorem certitudinem adhibetur instrumentum: ut licet in quibus promissus continetur: adhibentur quibusque testibus: et ad ultimum traduntur obfides: et hinc totum ad certitudinem. Magna. n. certitudo est quam famuli traduntur obfides: maior quam amici: maxima quam filius. Hac. n. certitudine maior fieri non potest. Et ideo oportuit pati christum. Abrahæ facte sunt promissiones de eterna hereditate: et quasi non hoc sufficeret additum est iuramentum. Unde generosus. Per memetipsum iuravi dicit dominus: quia feci tui rem hanc et non peccasti filio te. Sed ad maiorem certitudinem adhibitu est instrumentum: quia. s. data est lex: sicut instrumentum in quo continentur promissiones. vñ et scripta est digito dei: sicut legitur Exo. 20. Deinde adhibiti sunt testes propter certitudinem adhibentes. Deinde adhibiti sunt obfides. s. sancti patres. De quibus dicitur hebraice. xi. quod sunt ludibria et verbera experti ad testimonium promissionis. Unde sequitur. Et hinc omnes testimonium fidei probati inuenti sunt. Sed adhuc oportuit ut maior certitudo fieret: quo non potuit maior certitudo fieri. s. ut traderetur vniuersum pro obfide ut pignus haberemus: et certi essemus de promissione. Quid ergo fecit ipse deus pater? Videamus apostolus dicit. Ro. filio suo vniuersum non peperit. et quod quicquid illo non omnia nobis donauit: Ideo igitur oportuit pati christum ad certitudinem fidei. **E** Secundo ad spei firmationem. Diffidentia. n. ex duobus nascitur scilicet ex conscientia peccatorum vel ex defectu meritum. **E** Primum fuit in carnis cum dixit. Adhuc est iniquitas mea etc. Alii sunt qui de meritis suis non presumunt impediente misericordia in qua involuti sunt. Unde spei duplex est impedimentum. **E** Vnum ex parte misericordie impediens ad bonum. **E** Aliud ex parte culpe quam conscientia reprehenditur a malo. Et ideo oportuit pati christum: ut amplius diffidentia locum non habeat: sed ut spes quicquid sic in alijs roboretur. **E** Primum ergo oportuit pati christum ut remoueret diffidentiam ex parte peccatorum: quia dicit Iohannes in canonica labe. Si quis peccauit aduocatum habemus apud patrem. Ille aduocatus bonus est: quia causas semper bene procurat. Et ideo despatio in nobis locum non habeat: et sic nullus est peccatus ad mortem: quod morte christi non soluitur: cum per mortem eius nobis venerit tam potens et efficacis medicamentum quod nullus potest maligni-

tate morbi deterreri. Et ideo errauit carnis diffidentia. Adhuc est iniquitas mea etc. **E** Secundo oportuit pati christum ut remoueretur diffidentia ex parte meritum sine defectu meritum. Si. n. consideremus quicquid vniuersum voluptatibus carnis de diti suum multum est diffidentia. Sed sicut dicit apostolus ad hebraeos. Non habemus pontificem qui non sciat compassionem infirmitatibus nostris etc. Et ideo dicit. Adhuc cum fiducia ad thronum gratie. vñ Ver. Quod mihi dedit de meis meritis: vsurpo de visceribus domini: nec de sunt foramina per quae effluat. si oderit ei manus et pedes: per quos rimas habet mihi sugere mel de peira oleum quod de saxo durissimo. Proinde meum meritum est misatio domini: nec vniuersum sine meritis esse potero quod diu durabit domini misatio. Et sic omnis diffidentia remouet per domini passionem. Ad hebraeos. Habentes fiducia etc. **E** Tertio ad caritatis probationem. Duplicitur. n. probatur dilectio. Nam sic dicit Gregorius. probatio dilectionis est exhibitio operis. Domini. n. est si generalis dilectionis et maior donum maius et maximum marie. Adhuc dedit nobis deus pater. si fid. dicit prima dei dona esse: quibus nobis reos nos esse ostendit quod aliquid sub reatu culpe iustos nos esse credebamus. Venit ergo christus et patefecit vulnus: propositum semetipsum: et de morte sua medicinam aptauit: ut non esset tamen ostensor vulneris sed saluator. Sicut petrus non admisit. Ita pena nisi petri suscepit: ut per identiam. s. penam suam: nraque abluerit culpam. Dedit. n. primo imaginem in creatione: deinde oia sua. vñ hominem constituit super opera manuum suarum. Angelos etiam suos ad custodiam dedit. Psal. Angelis suis mandauit etc. Quod ibi dicitur de capite: de membris potest dici. Dedit nobis vniuersum suum: sicut dicit Iohannes in euangelio. Sic deus dilexit mundum etc. Et maius dare non potuit quia dedit ipse filius. Iohannis. 19. Oia mea tua sunt. Dado igitur filius suum oia sua dedit ipse in effectu: ubi probatur dilectio ipsa: sed adhuc magis probatur in effectu passionis quam actionis. Qui. n. aliquid per aliquo facit: signum est quod diligit eum: qui non solum facit sed etiam patitur signum est quod magis diligit. Adhuc deus pater dilexit in creatione rationale creaturam potius quam aliquam aliam. Nulla enim ad suam imaginem fecit deus nisi istam. Sed quod amplius? Dominum angelo pretulit in effectu incarnationis: quia homines assumpsit non angelos. Unde apostolus ad hebraeos. Non angelos apprehendit: sed semetipsum abrahe etc. Quid de pati dicemus? Adhuc vero caritatem nemo habet: ut animam suam ponat quod pro et cetera. Ista propositio vera videtur et tamen si maior videatur: illa maxima est.

Sermo

Hanc xps ostendit: quando posuit animam suam p inimicis suis. Ad Roma. Cum inimici essemus deo: reconciliati sumus per mortem filij eius. Et quo arguit q sume nos dilexit. vnde Ber. Multū laboravit soluator meo pro me: nec in prima mundi fabrica tamen fatigationis assumpsit: ibi dixit. Et facta sunt sicut bec sustinuit: in verbis ptradictores: et in factis: obseruatores: in tormentis illatores: in morte exprobatos: et ideo oportuit pati xpm ad pbationem dilectionis. **Quarto** ad prudentie directionem. Prudentia enim est electiua opando: et ideo homines decipiunt: q nesciunt qd eligere debet: et oportuit pati xpm vt ostenderet ide que essent elligenda. vñ Aug. De vera religione. Tria sunt que eligat homines: et inde error et via perditionis. s. diuitias honores: et voluptates. Et ideo oēs perierunt Supbi propter ambitionem honoz: cupidi ppter appetitum diuitiaz. Et ideo oportuit et vt ostenderet ista fugienda esse. Et ideo econtra ista tria sustinuit: paupertatem contra cupiditatem. vnde et nudatus est. Ignominiaz et confusionem sustinuit: vt pfinderet ambitione hominis. **Item** tribulatione et angustiam: quia nulla maior contra appetitū deliciarū. Et ideo oportuit pati xpm. **Quinto** ad iusticie consumptionem. vnde ad Jobem dixit. Sic nos oportet implere oēm iustitiam. Iustitia vero non implet nisi per ea: per que peccauit q: per eadem q: puniatur. Torum. n. genus humanum pditū erat: nec satisfactio recipiebat. Assumpsit ergo nostram nām: vt adimpleret oēm iustitiam: sicut patet. Consideremus igitur illd pctm transgressionis et alia peccata actualia: q plus super addimus: et videbimus q satisfecit xps: scilicet q ipse factus est sanctificatio nostra: iustitia et redemptio. In pma. n. transgressionem duo fuerunt. Consensus suggestionis diaboli: qñ dixit. Eritis sicut di. Deinde cōsecuta est transgressio in actu: cum tulit lignum et comedit eua In suggestionem ligni illisit diabolus vt pseritret: q in tribus decepit. **Primo** enim suggestit ligni comestione: cui dixit. In quacūq die comederitis et. **Deinde** retulit ad pietatem: cui dixit. Eritis sicut di. **Tertio** suggestit scientie curiositate: ibi. Scientes bonum et malum. Quia vero sic tripl diabolus illisit ideo in tribus locis xps est illusus: in domo sacerdotis: vbi velabant facie eius: in domo pncipis: vbi plectentes spineā coronam ponebāt

in capite eius. Et quasi nō satis ei esset illusus: adhuc tertio est ei illusus cruce: quādo dictus est ei. Vbi qui destruis tēplū dei. Sicut igit diabolus triplr illisit in pma suggestionem: ita similiter christo illusum est in passione. in domo sacerdotis. a quo requirit scientia: vt cōtra scientie curiositate satisfaceret. in domo pncipis contra ambitiones potestatis. in ligno crucis: vt satisfaceret pro illusione: qua illisit diabolus adam in suggestionem ligni voluptuosi. Respiciedo ergo transgressionem. pma q quā peccauerat adam satisfecit christus: secutus est postea actus et sumatus per quatuor sensus. s. p auditum: quo pferit dicto diaboli: quod audiebat. Per visum quando vidit lignum: qd ē pulchrum visu et ad edendū suauē. Per actus qñ tulit lignum: vt comederet: et in sensu gustus sumata est transgressio: quando comedit. **Primo** igit audiuit. **Secundo** vidit. **Tertio** tenuit. **Quarto** comedit. **Contra** cōtumelias et insultus iudeoz xps audiuit vt satisfaceret per auditum. Velata fuit facies et oculi clausi: vt satisfaceret contra visum. **scilicet** et satisfactionem p transgressionem in tactu. **Adulter**. n. quando perrit ad arbore: disiunxit pedes: iunxit manus. **Contra** xps in cruce habuit manus disiunctas et pedes iunctos. **Jam**. n. satisfactum fuit p triplici sensu: et ideo stiebat: vt satisfaceret pro gustu. vnde. **Pota** uerunt me aceto: et tunc dixit. Consumam est. Consideremus itez peccata actualia: et passionem christi: et videbitur q suffecerit christus. **Job** in psona domini dixit. Utinam appēderentur peccata mea: qbus et. **Abusus** peccata nostra sua dixit: non q ipse fecit: s. q p ipis satisfecit. Quosdā vero decipit diabolus ex timore male humiliantis. Quosdā vero ex amore male accedente. **Et** ideo opz et. **Et** ideo illusum est ei in veste alba et coccinea. **Itē** cōmittimus peccata triplr sm triplicem actu cordis: oris: opis. **Et** ideo pcurrit triplex percussio colli: q colapsus eum cecidit. **Item** percussio faciei: q alapis cedebāt. **Percussio** capitis q arundine caput eius pcutiebāt. **Percussio** onem capitis sustinuit ppter peccatum mentis colli: ppter pctm oris siue vocis: q per collum vox formā. **scilicet** faciei: q manib datur propter peccatum operis. **Et** ideo oportuit pati xpm. **Sexta** ppter robur fortitudinis. **Robur** enim fortitudinis tripliciter enerau. ppter timorem acerbitalis ipsius pene. Aliquādo. n.

propter durationem pene. **D**etrax enim timēt homines. **P**rius. n. suslinet quis decapitari q̄ lapidari: diuturna ac maior pena est: et ideo scholares libentius crucē accipiunt q̄ religionem intrarent qz magis diuturnitatem timēt q̄ pene acerbitatem. **T**ertij vero sunt qui timēt genus mortis et isti vilissimum cruciatū non suslinerent: et ideo voluit x̄ps pati vt non acerbitatē pene timeremus. vñ etiā penā acerbissimā suslinuit: et ideo dicit **I**her. tre. 3°. **Q** vos omnes etc. Quasi. d. **V**ideri potest qz dolo: meus maior ē q̄ alius dolo: sensus enī fundatur in nervis et ligaturis membrorum: et ideo pena quam patitur nervus acerbissima est qz principium sensus est: sic fuit in x̄po qz i cruce membra eius extendebant: nervi eius distrabebantur. **I**tem diuturnitatē pene suslinuit. **P**sal. **P**auper sum ego et in laboribus inuentus mea et fui flagellatus tota die: et castigatio mea in manu. i. in nocte dū alij sunt in quiete. **E**t quare hoc? **N**e timeretur pena eterna. **I**tem septimo oportet pati x̄pm ppter exemplum temperantie: qz temperantie est motus exteriores et interiores affectus sine operādo sine numerando cogitationes quibus in deum tendimus. **N**on enim ambulamus in deum pedib⁹ corporis sed affectib⁹. **I**gitur pedib⁹ voluit x̄psi vt ostenderet affectum debere contineri. **T**res manibus voluit affigi vt per h ostenderet opa debere temperari. **L**atus eius p̄mum est et exiuit sanguis et aqua ppter. 3^m. qz aliquando voluit cogitatio in corde sine delectatione: et ideo vana est et signatur per aquā aliquando voluit in corde cū delectatione: et tūc feda est et tunc signatur per sanguinē. **P**rius ma nocua est. **U**nde **S**en. dicitur. **R**ubē p̄mogenitus meus effusus es sicut aqua nō creas: tales enim quoz corda effundunt p tales cogitationes non crescunt in gratia. vnde talis cogitatio unepedit augmentuz gratie. **A**llia vero cogitatio periculosa est. vnde **Y**sa. **D**e stimenuz mixtum sanguine erit in obustione et cibum ignis. **I**dem vestimenta vero virtutes signantur. vñ in **A**po. **B**eatus qui cust. etc. **A**b hīs ḡ oportet temperari et ideo ad perficiendum temperantiam exiuit sanguis et aqua et hoc ex parte corporis vbi voluitur cogitatio. **E**t est notabile qz hoc factum est x̄po tā mortuo in quo notatur qz licet habeatur temperantia quo ad duos p̄mimos gradus tamen quo ad tertium non habet qz in aliquo aliq̄stulū mortuo

iaz mundo manet illud. 3^m. et ideo oportet exire aquam vitis cogitationis et sanguinē fedē distractionis: et hoc post mortem etc.

Feria quarta post pascha. **S**ermo 91.

Manifestavit

et iterum. i. d. s. **J**oh. 21.
Quia per seuerātia in bono sola mercedē p̄ seq̄ facit
qz q̄ p̄ seuerauerit vsqz etc.
Nāz s̄m **T**ullij tolle p̄ se

uerantia: nec obsequium mercedez hēbit: nec beneficium gr̄as: nec laudē fortitudo. **S**z qz s̄m **B**er. cor. instabile dūz suo ducit arbitrio: et diuino caret p̄silio: in seip̄o subsistere non potest: s̄z distrahū p̄ infinita: indiget gr̄a assistente. **V**idens saluator mentis instabilitatem: et infidētiis calliditatē: sue gr̄ate assistentiā s̄ministrat di. **M**anifestavit etc. vbi ponunt. 7. docu^o.
Primū est: qz illi q̄ nouit mō surrexerunt cum x̄po: q̄zto plus ad cognitiōez et dilectionem dei accesserunt: tanto sciunt se maior impulsi grauari vitioz. **N**āz vitia aut p̄uersionē pacem cum boie hnt: qñ aut expellunt actioz virtute p̄surgunt. **S**unt aut inimica p̄uersionē: q̄ p̄ctozi p̄sp̄era blandiebant ante cōuersionem. **P**recedit turba vitioz retrahens nos a p̄uersione: post p̄uersionē pegit in nos turba tēptationum: ne deo adheream⁹. **E**t ideo si post cōuersionem patiaris infestatōez: nō frangaris. **S**en. n. d̄s aduersitates resp̄mere vitioz: luc/cessione virtutum. **H**ij aut p̄uersi intelligunt per discipulos in piscatura maris laborantes. **S**ecūm documentū est: qz mare p̄parat mūdo pp̄ maris multa picula: q̄ sp̄as inueniunt in mundo. **P**rimū est aque receptio p̄ rīmas nauis. **S**ic qlibet periclitat recipiēs aq̄s delectationū in vanitatibus et delicicijs mūdi. i. sensuum rīmas. vnde sicut obstruēda est rīma nauis: ita ad h̄ ne sp̄ituastr piclitetur obstruēdi sunt sensus nostri. **S**ecūz est eius profunditas. **S**ic in mundo piclitatur qz per implicationem seclariuz negocioz: q̄ sine seu fundō carent. **S**ecūa cor. 2°. **Q**ui volunt diuites fieri: incidunt in tēptationes etc. **T**ertij est tempestas. **H**ac etiāz sic rumpunt funes et armamenta: et nauis allidit ad petras. **S**ic p̄ impatientiam piclitamur: qz p̄cepta et virtutes r̄tūpuntur: que sunt armamenta sp̄ituastra.